

Hedensted Kommune

Ansøgning om et-årig overgangsordning for havbrugsproduktion på Havbruget Hundshage og Hjarnø Havbrug

Snaptun den 28. januar 2019

Hjarnø Havbrug A/S har i forbindelse med havbrugsproduktion af regnbueørred på Havbruget Hundshage og Hjarnø Havbrug gennemført kompensationsopdræt af blåmuslinger.

Blåmuslingerne virker som et filter, og fjerner partikler herunder fytoplankton fra vandsøjlen.

Klassifikation af økologisk tilstand bygger i Vandrammedirektivet på anvendelse af tre biologiske kvalitetselementer: Fytoplankton, bundvegetation og bundfauna. For hvert kvalitetselement anvendes flere indikatorer. På nuværende tidspunkt er der i Danmark foretaget interkalibrering af én indikator for hvert kvalitetselement, dog ikke bundfauna. De anvendte forvaltningsværktøjer anvender følgende 2 kvalitetselementer og tilhørende indikatorer:

- 1) Fytoplankton, beskrevet ved koncentrationen af klorofyl
- 2) Bundvegetation, beskrevet ved dybdegrænsen for ålegræs

For begge kvalitetselementer er der en positiv effekt af muslingeopdræt pga muslingernes filtration af fytoplankton og forbedrende effekt på sigtdybde, hvormed muslingernes filtration fremmer dybdeudbredelsen af ålegræs. I forhold til Vandrammedirektivet, og opnåelse af god økologisk tilstand, kan muslingernes filtration af fytoplankton, og forbedrende effekt på sigtdybde betragtes som en kompenserende foranstaltning for havbrugsproduktion. Muslingerne positive effekt på de to indikatorer forudsætter således ikke nødvendigvis ikke en afhøstning af muslingebiomassen, men at muslingerne forbliver i økosystemet, og kan opretholde et filtrationstryk.

Hjarnø Havbrug A/S har i perioden 2013-2018 gennemført en havbrugsproduktion, hvor produktionen af regnbueørred er blevet kompenseret med muslingeopdræt. Der er i forbindelse med klarlægningen af miljøkonsekvens af produktionen af fisk og kompensation med blåmuslinger gennemført en række undersøgelser og analyser, der påviser at den samlede produktion ikke har

påvirket havmiljøet, herunder et nærliggende Natura 2000 område. Dokumentationen af, at havbrugene ikke har medført påvirkning af havmiljøet omfatter:

1. Hjarnø Havbrug A/S har i 2010 fået gennemført en VVM vurdering af en produktion på Hundshage Havbrug, der viser at en udledning af 100 t N, ikke vil have en væsentlig påvirkning af havmiljøet.
2. Analyse af egenkontrol på Havbruget Hundshage i perioden 2011-2018. Egenkontrollen viser, at der ikke er væsentlige effekter af havbrugsproduktionen.
3. Analyse af NOVANA – overvågningsdata, der ikke kan påvise effekt af hverken Hjarnø Havbrug eller Havbruget Hundshage.
4. Flere dokumenter der dokumentere omfanget af kompensationsopdrættet af blåmuslinger i As Vig og Horsens Fjord, og redegør for de kompenserende effekter, som kompensationsopdrættet har.

SDU har endvidere gennemført undersøgelse af reetablering af ålegræs i Horsens Fjord, og forskerne viser, at udplantet ålegræs vokser fint i nærheden af Sælkrogen. Her har Hjarnø Havbrug A/S et muslingeopdræt. Derimod er væksten ringe længere inde i fjorden. Forklaringen er sandsynligvis, at der er bedre miljøforhold yderst i fjorden pga tilstedeværelsen af muslingeopdræt, der sikrer en rensning af vandet og dermed gode levevilkår for ålegræsset.

Hedensted Kommune har den 17. oktober 2019 fremsendt et tilsynsbrev, på baggrund af et administrativt tilsyn af Hjarnø Havbrug A/S. I dette brev konkluderes det, at Hjarnø Havbrug A/S har haft en udledning af næringsstoffer, der har overskredet de gældende godkendelser, MEN at de øgede udledninger ikke har medført en miljøskade ift. Miljøskadeloven. Hedensted Kommune har endvidere i notat fra november 2018 sandsynliggjort, at den producerede muslingemængde på kompensationsopdrættet i As Vig og i Horsens Fjord er opfisket fuldtud, og derfor kan betragtes som at have indgået som kompenserende virkemiddel. Hvis muslingerne ikke høstes eller bortfiskes vil der ligeledes være en compensation af muslingernes filtration for fiskeproduktionen. Som det tidligere er fremført, vil den kompenserende effekt af muslingernes filtration ligeledes fremme tilstanden for kvalitetselementerne fytoplankton og bundvegetation i form af filtration af fytoplankton og forøgelse af sigtddybden i området omkring muslingeopdrættet.

Hedensted Kommune har kendskab til, at virksomheden MUSHOLM A/S har en miljøgodkendelse fra Kalundborg Kommune til produktion af regnbueørred, hvor kompenserende produktion af blåmuslinger indgår, og der er således en kommunal forvaltningspraksis for compensation med produktion af blåmuslinger i forbindelse med havbrugsproduktion.

Havbrugsproduktionen af regnbueørred er en treårig produktion, hvor fisken først produceres to år i dambrug, og derefter tilbringer de sidst 7-8 måneder i saltvand. Her vokser fisken fra 800 g til ca 3,5 kg. Den sidste fase i saltvand er således nødvendig for at kunne opretholde en bæredygtig økonomi i produktionen. Hjarnø Havbrug A/S har planlagt en produktion med compensation med

muslingeopdræt i havbrugene for både 2019 og 2020, og fisken, der skal udsættes, produceres således allerede i virksomhedens dambrug idag.

Den manglende statslige afklaring om vilkår for kompensationsopdræt er, grundet en planlægnings horisont for havbrugsproduktion på tre år, således en væsentlig udfordring. Miljø- og Fødevareministeren angiver i et brev (14. december 2018) til Hjarnø Havbrug A/S, at ændringen af Miljøbeskyttelsesloven, der muliggør anvendelsen af kompensationsopdræt ifm havbrugsproduktion, blev besluttet i 2017, og at en bekendtgørelse kan forventes i 2019. Hjarnø Havbrug A/S må dog fastholde, at det er Hedensted Kommune der er myndighed, og med henvisning til forvaltningspraksis i Kalundborg Kommune kan Hedensted Kommune stille vilkår om kompensationsopdræt. Hedensted Kommune kan således stille vilkår om compensation, indtil der er en bekendtgørelse om kompensationsopdræt, der evt ændre eller præciserer vilkår for compensation.

I forhold til at kunne fortsætte en havbrugsproduktion med compensation, indtil der foreligger en gældende bekendtgørelse om kompensationsopdræt, anmoder Hjarnø Havbrug A/S således om at kunne fortsætte produktionen af regnbueørred og med kompenserende produktion af blåmuslinger. Der søges om tilladelse til en udledning i 2019, hvor forskellen mellem bruttoudledningen og nettoudledningen kompenseres med muslingeopdræt. Der søges således om:

- Havbruget Hundshage: havbrugsproduktion med en brutto udledning af 49,4 t N og 5,5 t P, samt en nettoudledning på 8,95 t N og 1 t P, hvor produktion kompenseres med muslingeopdræt i As Vig.
- Hjarnø Havbrug: havbrugsproduktion med en brutto udledning af 28,32 t N og 3,28 t P, samt en nettoudledning på 10,35 t N og 1,2 t P, hvor produktion kompenseres med muslingeopdræt i Horsens Fjord.

Afslutningsvis bemærkes det, at Hjarnø Havbrug netop efter høring af alle relevante instanser har fået fornyet sine tilladelser til at producere muslinger i anlæggene 266, 267 og 268. Endvidere er virksomheden blevet ISO9000-certificeret.

Da produktionen på de to havbrug skal opstartes primo april 2019, anmodes om en tidsplan for sagsbehandlingen af ansøgningen. Endvidere anmodes Hedensted Kommune om et møde, hvor vilkår for overgangsordning kan afklares.

Ejer af Hjarnø Havbrug A/S

Anders Pedersen

Bestyrelsesformand for Hjarnø Havbrug A/S

Jesper B. Rasmussen